

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการควบคุมอาชญากรรมด้านยาเสพติด ในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรเป้าหมาย

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดประชากรในการศึกษา คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 15 ตำบล และผู้นำชุมชน ซึ่งประกอบด้วย กำนัน และผู้ใหญ่บ้านในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 ประชาชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มแบบไม่เจาะจง ประชากรตัวอย่างคือประชาชนในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย จำนวน 15 ตำบล ใช้จำนวนตัวอย่าง 400 คน ประกอบด้วย ตำบลสันมะเตี๊ด ตำบลแม่ฮื้อ ตำบลธารทอง ตำบลสันติสุข ตำบลดอยงาม ตำบลหัวมัม ตำบลเจริญเมือง ตำบลป่าหุ่ง ตำบลม่วงคำ ตำบลทรายขาว ตำบลสันกลาง ตำบลแม่เย็น ตำบลเมืองพาน ตำบลทานตะวัน ตำบลเวียงห้า เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาครั้งนี้จะมีจำนวน 400 คน และด้วยข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ และเวลา ผู้วิจัยจึงทำการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็นตามลำดับขั้นดังนี้คือ การสุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบสะดวก การสุ่มตัวอย่างแบบนี้ อาจเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การสุ่มตัวอย่างตามจุดหมายหรือแบบจงใจ คือการเลือกกลุ่มตัวอย่างให้สอดคล้อง และเหมาะสม โดยผู้วิจัยทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างจากอำเภอที่ผู้วิจัยเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ

กลุ่มที่ 2 ผู้นำชุมชน ซึ่งประกอบด้วย กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งผู้ศึกษาได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ทำการสัมภาษณ์กำนันตำบลเมืองพาน กำนันตำบลเจริญเมือง กำนันตำบลป่าหุ่ง ผู้ใหญ่บ้านหืองหลวง หมู่ 16 ตำบลเมืองพาน และผู้ใหญ่บ้านม่วงคำ หมู่ 1 ตำบลม่วงคำ รวมทั้งสิ้น 5 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) **แบบสอบถามสำหรับประชาชน** ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมคำถามจากการตรวจเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างเป็นแบบสอบถามโดยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของบุคคล เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามปลายปิดจำนวน 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และพื้นที่ที่อยู่อาศัย

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนในการดูแลป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการดูแลป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวนทั้งสิ้น 15 ข้อ โดยกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นตามสเกลการวัด ทศนคติอย่างง่าย ของแต่ละคำถามมีทัศนคติว่า ใช่ ไม่ใช่ หรือไม่แน่ใจ

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลป้องกันอาชญากรรมด้านยาเสพติดเป็นคำถามเกี่ยวกับการดูแลป้องกันอาชญากรรม ทั้งหมด 18 ข้อ โดยกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่า เคย หรือไม่เคยมีส่วนร่วม

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะในการดูแลป้องกันอาชญากรรมด้านยาเสพติด เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนรายละเอียดข้อเสนอแนะที่จะทำให้ยาเสพติดลดลงหรือหมดไปจากสังคมไทยได้อย่างอิสระ

2) **การสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน** โดยประเด็นในการสัมภาษณ์ จะสัมภาษณ์เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติดในอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย และข้อเสนอแนะในการดูแลป้องกันอาชญากรรม และการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ส่วนคือ

3.3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ทำการสำรวจโดยผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือไปยังผู้นำท้องถิ่นในเขตอำเภอพาน ช่วยทำการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถามด้วยตนเอง จำนวน 15 ตำบล รวมจำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน

3.3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัย วิทยานิพนธ์ต่าง ๆ รวมทั้งกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติของทางราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลพร้อมทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแล้วทำการกำหนดรหัส และบันทึกข้อมูลลงบนเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ซึ่งเป็นโปรแกรมทางสถิติสำหรับการวิจัยมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

1. สถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์หาค่าสถิติความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้คือ

สภาพบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนและพื้นที่ที่อยู่อาศัย ตลอดจนข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลป้องกันอาชญากรรม

ข้อมูลความคิดเห็นในการดูแลป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมด้านยาเสพติดอธิบายลักษณะของข้อมูลด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ นอกจากนี้ยังอธิบายได้ด้วยการเปรียบเทียบกับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีรายละเอียดการอธิบายผลการวิจัยดังนี้

เข้าใจผิด	มีคะแนน	-1
ไม่แน่ใจ	มีคะแนน	0
เข้าใจถูก	มีคะแนน	1

คะแนนสูงสุดของความเข้าใจ = 1

คะแนนต่ำสุดของความเข้าใจ = -1

$$\begin{aligned} \text{พิสัยของคะแนนเฉลี่ย} &= \text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด} \\ &= 1 - (-1) = 2 \end{aligned}$$

กำหนดระดับความเข้าใจมี 3 ระดับ

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \text{พิสัย/จำนวนชั้น} \\ &= 2/3 = .67 \end{aligned}$$

ช่วงคะแนนการพิจารณาความเข้าใจ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	0.34 ถึง 1.00	หมายถึงเข้าใจถูก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	(-0.33) ถึง 0.33	หมายถึงไม่แน่ใจ
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง	(-1.00) ถึง (-0.34)	หมายถึงเข้าใจผิด